

רישיונות נפט בישראל

● בחינת מדיניות מתן הרישיונות בישראל עקב תגליות הנפט האחרונות בישראל : האם הכנסת רשאית לקבוע בחוק חובת תשלום מס מיוחד או תמלוגים בשיעור הגבוה מזה הקבוע כיום בסעיף 32 לחוק הנפט, תשי"ב-1952, בגין הפקת נפט לרבות גז טבעי, ולהחילה גם על גורם שבמועד חקיקת החוק כבר קיבל היתר מוקדם, רישיון או חזקה, כהגדרתם בחוק הנפט?

מאת: **רינה ארגוב, עו"ד**

המרכז הבינתחומי הרצליה

קורס: נפט ואנרגיה – גיאופוליטיקה, כלכלה, אסטרטגיה ובטחון

מרצה: ד"ר עמית מור

דצמבר 2010

חיפוש נפט בישראל:

• חוק הנפט, החל על חיפוש והפקה של נפט, גז טבעי וחומרים אחרים סעיף 1 לחוק, מסדיר את העיסוק בחיפושי נפט בישראל והפקתו. מכוח החוק, אדם רשאי לחפש נפט רק מכוח רשות שקיבל לכך מאת המדינה: בסעיף 6 נקבע כי "לא יחפש אדם נפט אלא על פי היתר מוקדם, על פי רישיון או על פי שטר חזקה, יפיק אדם נפט אלא על פי רישיון או על פי שטר חזקה, לא יהיה תוקף לכל זכות לחיפוש נפט, לחיפורו, לפיתוחו, לכרייתו או להפקתו שניתנה שלא על פי חוק זה...". תחולתו של החוק אינה מוגבלת לקרקעות המצויות בבעלות המדינה.

שלבי ההיתרים והרישוי:

בחוק נקבעו שלושה שלבים עיקריים להענקת רשות להפקת נפט: תחילה יש לקבל

- "היתר מוקדם", וזאת לשם "עריכת בדיקות מוקדמות כדי לעמוד על הסיכויים לגילוי נפט, למעט קדיחות ניסיון" סעיפים 7 עד 12 לחוק. גורם המעוניין בכך רשאי לבקש "רישיון", המקנה לבעליו "זכות לחפש נפט בשטח הרישוי";
- זכות ייחודית לקדוח קדיחות ניסיון וקדיחות פיתוח בשטח הרישוי ולהפיק ממנו נפט;
- זכות לקבל חזקה לאחר שהגיע לתגלית בשטח הרישוי סעיפים 13 עד 24. לאחר תגלית נפט, זכאי בעל הרישיון לקבל "חזקה", המקנה לבעליה "זכות ייחודית לחפש ולהפיק נפט בשטח החזקה כל ימי תקפה של החזקה" (סעיפים 25 עד 38

רישיון מקנה לבעלו, בכפוף להוראות חוק זה:

- ❖ זכות לחפש נפט בשטח הרישוי;
- ❖ זכות לערוך, במידה ובתנאים שיקבע המנהל, פעולות חיפוש מחוץ לשטח הרישוי, שיש בהן כדי להעמיד על סיכויי הנפט שבתוך שטח הרישוי; ובכל הנוגע לזכות זו יהיה דינו של בעל הרישיון כדין בעל היתר מוקדם;
- ❖ זכות ייחודית לקדוח קדיחות ניסיון וקדיחות פיתוח בשטח הרישוי ולהפיק ממנו נפט;
- ❖ ישנן 2 דרכים למתן רישיונות חיפוש:
- ❖ מכרזים
- ❖ מתן רישיון לגופים מקומיים ממועצת נפט

נתונים

נתונים :

- מבחינת שטח החיפוש- ארבע מאות אלף דונם
- תוקפו של הרישיון –שלוש שנים עם אפשרות להארכה עד 7 שנים בתנאים מסוימים.
- ניתן לתת 12 רישיונות לכל היותר לאותו אדם.
- משניתן הרישיון חייב בעל הרישיון להתחיל בחיפוש הנפט תוך ארבעה חודשים מיום מתן הרישיון
- בעל רישיון חייב להתחיל בקידוח ניסיון לא יאוחר משנתיים מיום קבלת הרישיון
- עם מתן הרישיון יקבע המינהל לוחות זמנים לדיווחים על חיפושי נפט ודיווחים אלו יהיו מוגנים בסודיות.
- בעל רישיון חייב לעשות בזמן קידוח מדידות ובדיקות נדרשות ולהעבירן למינהל.
- הטענה היא כי רוב השטח כבר חולק וכך גם הרישיונות וההיתרים.
- מכוח החוק, הענקת היתר, רישיון וחזקה אינם נעשים בתמורה לתשלום כלשהו, וכפופים רק לחובת תשלום אגרה.
- נעשה קידוח ונמצאה תגלית מסחרית החזקה היא ל-30 שנים עם אפשרות להארכה בעוד 20 שנים
- בשנת 2001-2002 התקבלה החלטת ממשלה לאפשר לשר האוצר להעלות עד 60% את מס החברות על נפט ודלק. כבר אז נקבע כי חוק הנפט משנת 1952 אינו רלוונטי יותר. אז הוקם לובי מאסיבי ביותר שעצר את החלטת הממשלה מלצאת אל הפועל .
- לו שינוי זה היה מתבצע לפני כעשור לא היינו נזקקים היום לתיקונים בחוק, לוועדות , לעורכי דין וללוביסטים ובודאי שלא היינו נזקקים לשאלת המיסוי הרטרואקטיבי.

החוק קובע חובת תשלום רק לאחר מציאת נפט והפקתו.

- בחוק נקבע כי "בעל חזקה חייב בתמלוגים בשיעור שמינית מכמות הנפט שהופקה משטח החזקה ונוצלה" סעיף 32 לחוק. זהו שיעור תמלוגים נמוך יחסית למקובל בעולם, אך הצעות חוק להגדלת שיעור התמלוגים לא התקבלו עד כה. באחרונה הוקמה ועדת שישינסקי לבחינת הכנת הצעת חוק להעלאת שיעור התמלוגים שנדרש בעל חזקה לשלם למדינה או להטיל מס מיוחד בגין הפקת נפט משטח החזקה.
- בשנים האחרונות גילו מאגרים גדולים של גז טבעי ליד חופי ישראל. לפי הערכות שונות, במאגרים אלה מצויים עשרות ואולי אף מאות מיליארדי מ"ק גז טבעי, אשר שווים הכספי במחירי השוק הנוכחיים, ולאחר ניכוי עלויות ההפקה וההולכה של הגז, עלויות המימון ועלויות אחרות עשוי להסתכם במיליארדי ואולי אף עשרות מיליארדי ש"ח. (לדוגמה: שדה תמר ושדה ליוויתן)

● בעקבות זאת מתעוררת השאלה מה דינם של התמלוגים שיש לשלם בגין הנפט שיופק ממאגרים אלה, אם יוחלט לתקן את החוק ולהעלות את שיעור התמלוגים שחייב בעל חזקה לשלם למדינה : האם התחולה תהיה רטרואקטיבית (האם הכנסת רשאית להחיל את חובת התשלום הגבוה יותר גם על מי שכבר קיבל חזקה או על בעל רישיון שהגיע לתגלית והגיש בקשה לקבלת חזקה במועד כניסתו לתוקף של החוק החדש, המטיל חובה לשלם תמלוגים בשיעור גבוה מזה הקבוע כיום?)

● ההכרעה בסוגיה זו מחייבת לבחון האם העלאה כאמור של שיעור התשלום למדינה מפרה מגבלה כלשהי מבין המגבלות המוטלות על הכנסת באשר לקביעת חובות תשלום.

● המחלוקת הנדונה:

● יש הרואים בהתנהלותה של המדינה לשנות את החוק ולדרוש להעלות את אחוז התמלוגים כהפרת הסכם חוזי וכי המדינה אינה יכולה לשנותו שכן אין היא יכולה לשנות את תנאי העסקה שבה היא התקשרה עם היזם, ולכן התנהלות זו מהווה הפרת חוזה מטעם המדינה.

● פגיעה באינטרס ההסתמכות החוזי

● פגיעה באינטרס הציפייה החוזי של היזם

אולם יש לציין שנקודת מבט זו אינה משנה את העובדה כי המדינה רשאית "להשתחרר" מהתחייבויותיה החוזיות בנסיבות בהן האינטרס הציבורי מצדיק זאת.

● מנגד אין לראות באירוע זה כהפרת חוזה וכי האירוע צריך להיבחן לפי דיני המס ולא מתחום דיני החוזים.

● ה"תמלוגים" שנדרש היזם לשלם אינם מחיר בגין הזכות להפיק את הנפט. זהו תשלום חובה, שנועד ליצור מקור הכנסה למדינה.

● טעות היא לחשוב כי מדובר כאן בעסקה כיוון שהתמלוגים נקבעו באופן חד צדדי ע"י המדינה, בחקיקה בכנסת ולא בעסקה בהסכמה.

● שיעור התמלוגים כאמור נחקק בחוק לפני 60 שנה לו לא היה מדובר בחוק סביר היה להניח כי שיעור התמלוגים היה מותאם לנתונים רלוונטיים ולתנאי השוק.

● תפקידה של הכנסת כגוף מחוקק לבחון את חוקיה ובאם צריך אף לשנותם

● בהתאם לשינויים שחלים במדינה בכלכלה ובחברה.

הקשר בין הדרישה לתגמולים ולרישיונות

- הדרישה לתשלום התמלוגים נפרדת ועצמאית ואינה חלק מתהליך קבלת היתר מוקדם רישיון או החזקה כתנאי לביצוע קידוחים או הפקת נפט. ההסדר של המדינה להקנות היתר למציאת נפט ואחר כך רישיון וחזקה הוא הסדר המבטיח למגלה נפט בלעדיות בהפקת הנפט ההסדר הנוסף הוא הסדר התמלוגים שלא קשור לרישיון.
- לכן הקביעה של תשלום התמלוגים בחוק והחלתם על כל מחפשי הנפט וכן ניתוקה מההסדר של קבלת היתרים ורישיונות מלמדים שאין מדובר בחוזה אלא בתשלום חובה .
- גורם המבקש להשקיע בחיפושי נפט הלוקח על עצמו סיכונים רבים לוקח בין היתר את הסיכונים הבאים :
- אפשרויות טכניות להגיע לנפט
- התנאים העסקיים
- מה יהיה מחיר הנפט בשעת ההפקה
- מה יהיה היקף הביקוש
- מה יהיה שיעור תשלום החובה שיידרש לשלם למדינה
- מה יהיו גובהם של המיסים ותשלומי החובה בגין הפקת הנפט

התכלית להגדלת שיעורי המס

- בהתאם לאמות-המידה שתוארו לעיל, אבחן מהו הדין ביחס לסוגיה הנדונה כאן. כאמור לעיל, אין מניעה עקרונית לכך שהכנסת תחיל את חובת התשלום של השיעור המוגדל של התמלוגים או את חובת התשלום של מס מיוחד על הפקת נפט גם על נפט שיופק משדות שהתגלו לפני כניסת התיקון לתוקף.
- הבחינה מבוססת על הערכת עוצמתם של שני האינטרסים המתחרים העיקריים כאן: מצד אחד, עוצמת הפגיעה הצפויה באינטרס ההסתמכות של מפיקי הנפט, ובכלל זה הפגיעה האפשרית בתמריצים של מחפשי נפט עתידיים; ומצד שני, עוצמתו של האינטרס הציבורי.
- אין יסוד לחשש כי העלאת שיעורי התמלוגים היא תוצאה של התנכלות על בסיס אישי לבעלי רישיונות להפקת נפט
- התכלית של הגדלת שיעורי התמלוגים היא הגדלת הכנסות המדינה ממיסים ומתן ביטוי לתפיסות היסוד של חברי-הכנסת בדבר דרך החלוקה הצודקת של נטל המס בישראל.
- מהוראות שטרות החזקה של "תמר" ו"דלית" עולה שבעלי שטרות החזקה היו מודעים בעת עשיית השטרות לעובדה שכללי הדין הישראלי החלים על חיפושי נפט וגז טבעי עשויים להשתנות בעתיד.

ההתמודדות עם המשקיעים הזרים:

- אין אפשרות לתבוע את ישראל תביעה ישירה בטריבונלים בינלאומיים.
- העלאת שיעורי המס אינה נחשבת כהפקעה רשמית המזכה בפיצוי כדי לזכות בפיצוי יש צורך להוכיח שהשינוי בחוק גרם:
- 1. לתוצאות שוות ערך להפקעה רשמית היינו שהמשקיע איבד את שליטתו ברכוש והרכוש הפך לחסר ערך עבורו.
- 2. שהחוק גרם לביטול כמעט מוחלט של ערך ההשקעה.
- טריבונלים שונים בעולם כבר קבעו כי צעדים ממשלתיים מקובלים שננקטו למטרות ציבוריות שאינם מפלים לרעה משקיעים זרים, אינם נחשבים כהפקעה המזכה משקיע בפיצוי.

תיקון חוק הנפט והפגיעה בזכויות חוקתיות

- המדינה המנסה לשנות את כללי המשחק בשלב כל כך מאוחר מעלה סוגיות חוקתיות מורכבות :
- פגיעה בזכות לחופש העיסוק
- פגיעה בקניין של בעל זכות נפט
- פגיעה בקניין של הציבור שהמדינה היא נציגתו.

השאלה הראשונה שתבחן היא למי שייך הנפט?

- בפקודת המכרות המנדטורית משנת 1925 נקבע כי כל המחצבים שייכים למדינה
- חוק הנפט מ-1952 קובע כי משניתן הרישיון יחשב בעל הרישיון " בעל זכות נפט" והחוק לא מעביר את בעלות הנפט לבעל זכות נפט גם אם החיפוש הפך ל"תגלית" הזכות היחידה היא לחפש ולהפיק נפט המצוי בבעלות המדינה או בבעלות פרטית בשטחי המדינה.
- מכאן ניכר כי הזכות הקניינית של הציבור חזקה היא ולחלופין הזכות הקניינית של בעל זכות נפט חלשה מאוד.
- סעיף 24 לחוק הנפט מחדד זאת בקובעו כי בעל זכות נפט פועל כנאמן הציבור או המדינה . היינו בעל זכות בנפט פועל כבעל רישיון.
- הנפט המתגלה הוא נכס- קניינה של המדינה ורק היא מוסמכת למוכרו.
- סעיף 2 לחוק יסוד משק המדינה וכן סעיף 29 (ג) (ד) מעידים מיהו בעל העניין המשמעותי בנפט מיהו השולח בפועל .
- סעיף 29(ה) מאפשר לבעל החזקה הרואה עצמו נפגע או מקופח לפנות לבית המשפט 30 יום מיום קבלת ההודעה מהשר המקפחת או פוגעת בו.

המים הכלכליים של ישראל:

● התגליות החדשות כאמור אינן נמצאות בתחומי מדינת ישראל או במימיה הטריטוריאליים אם כך מאין שואבת המדינה את הזכות הקניינית על מרבצים אלו?

● באמנת היס בפרק החמישי נקבע כי למדינות הגובלות בחופי ים יש ריבונות כלכלית בשטח המוגדר כאזור כלכלי בלעדי. **EEZ EXCLUSIVE ECONOMIC ZONE-**

האמנה מתירה בעלות כלכלית על שטח המצוי בטווח של 370 ק"מ מחוף ימה של המדינה לזכויות ניצול באופן בלעדי של המרבצים המינראליים המצויים באזור.

● האמנה קובעת כי מדינה הרוצה להשתמש ולהפיק הנאה ממשאבים אלו צריכה להכריז על השטח כשלה וההכרזה צריכה להיות מופקדת במוסדות האו"ם.

● ישראל לא חתמה ולא אישררה אמנה זו.

● השאלות העולות הן האם ישראל הפקידה הכרזה כזו? ולכן האם קיים ספק באשר לזכויותיה הכלכליות של המדינה על שטח זה.

- מכאן עולה כי הזכות הקניינית של בעל זכות נפט היא כה חלשה שכן היא תלויה בהכרזה של המדינה בשטח כזכות כלכלית במוסדות האו"ם.
- אולם יש לבחון את הפגיעה הקניינית גם מהזווית של בעל נפט הרואה בזכות לחפש נפט ולהפיקו כנכס.
- זכות זו אכן נפגעת ולכן יש המציעים כי הפגיעה תחולק לשני חלקים :
- פגיעה בבעלי זכות ותיקה
- פגיעה בבעלי זכות חדשה (מאז גילוי מרבצי הנפט הגדולים)
- העלאת התמלוגים לבעלי זכות חדשה לא תפגע בהם שכן בטרם כניסתם לתחום הם היו מודעים לדיונים ולאפשרות שינוי החוק .
- בעלי זכות ותיקה הנפגעים בקניינם תיבחן הפגיעה לפי פסקת ההגבלה שתנאיה הם :
 - 1. התיקון נעשה בחוק (תיקון סעיף 32 לחוק הנפט)
 - 2. תכלית השינוי להתאימו לתנאי השוק החדשים תוך הגנה על הציבור והשבה לציבור את קניינו שהופקע ממנו ע"י מעטים, חלוקה העושר באופן הוגן וצמצום הפערים החברתיים
 - מידתיות- הדבר יעשה באופן מידתי תוך התחשבות במחפשי הנפט ותוך התחשבות בהשקעות ובהסתמכות שלהם . אולם הוא צריך להיעשות במידי לשם שינוי חקיקתי ולכן אין דרך פוגענית פחות כשמדובר בשינוי חקיקתי.
 - לסיכום תיקון החוק יעמוד במבחני ההגבלה מבחינה חוקתית.
- **הזכות לחופש העיסוק :**
- זכות זו לא תיפגע שכן העלאת שיעור התמלוגים אינה מהווה פגיעה בחופש העיסוק ואינה מהווה הפלייה עסקית כלכלית או פיסקאלית לאור היקף הפקת הגז העתידי קשה לתאר פגיעה משמעותית בחופש העיסוק.

ועדת שישינסקי:

❖ לצורך מציאת מתווה שיהווה פיתרון הוקמה וועדת שישינסקי שאמורה לקבוע את הגדרתה של החלוקה הנכונה של משאב טבע בין כלל הציבור לבין המשקיעים בעלי הרישיונות וכל זה תוך מקסום הרווחה הכוללת.

❖ המטרה היא למצוא את נקודת האיזון בין הרצון להבטיח את המשך פיתוחם של שדות נפט תוך שמירת הכדאיות הכלכלית של המשקיעים ומנגד לאפשר לציבור תושבי המדינה ליהנות ממשאב הטבע.

מסקנות הביניים של ועדת שישינסקי פורסמו במחצית חודש נובמבר

2010 והן:

● המודל המוצע ע"י ועדת שישינסקי מנסה לתת מענה ולמצוא את נקי האיזון לשם כך נדרש מהמערכת כי :

- המדינה לא תגדיל את נתח התמלוגים לפני החזר ההשקעה במלואה למשקיעים.
- יעילות כלכלית
- תמריץ חיפושים
- המערכת נדרשת לפרוגרסיביות
- התאמה לתנאי שוק משתנים.

● ההצעה של ועדת שישינסקי היא כי יש להחיל מערכת פיסקאלית חדשה החל מ-2011 בשינויים הבאים :

- תמלוגי הגז יישארו על כנם
- ביטול ניכוי האזילה
- הטלת מס על רווחי גז ונפט
- היטל על רווחי נפט וגז :
- ההיטל ייגבה מרווחי הפרויקט בניכוי הוצאות שוטפות.
- ההיטל יוטל רק לאחר החזר ההשקעה ועוד 50% ממנה (150%)
- פרוגרסיביות- ההיטל עולה בהתאם לעלייה ברווחים.
- רק פרויקט ריווחי ישלם היטל.

עוד הציעה הועדה כי :

- ההיטל יוטל על כל מאגר בנפרד
- גבולות ההיטל לא יכללו מתקני ייצוא
- תוכר תשואה מוגברת על הוצאות חיפוש
- ההיטל יוכר כהוצאה במס הכנסה
- יגובש מס חברות מיוחד לענף.
- ההיטל לא יבוא לכדי ביטוי בשנים הראשונות וכי יוטל רק על מאגרים בסדר גודל בינוני עד גדול לאחר 8 שנות פעילות ובמאגר קטן לאחר 15 שנות פעילות.
- במקביל ניתן לראות כי בימים אלו משרד התשתיות מקשיח את התנאים לקבלת רישיונות לחיפוש הנפט והגז הטבעי זאת כדי למנוע את הפעילות הספקולטיבית בשוק ההון. המטרה היא כי כל קבוצה המבקשת רישיון תכלול בתוכה גורם מבצע בעל ניסיון מוכח בניהול ובביצוע פרויקט בתחום חיפוש והפקת נפט וגז בהיקף של 100 מיליון דולר לפחות.

במקביל להקשחה ישנם מס' תנאים בסיסיים של מבקשי

הרישיונות :

- רף יכולת כלכלית של 50 מיליון דולר למבקשי רישיון חיפוש ימי ו 5 מיליון דולר למבקשי רישיון ביבשה.
- על המבקש להציג את הסכום במזומן או בשווי מזומן וכן להוכיח הון עצמי בשווי הסכום. כל זה במטרה למנוע ממבקשים להציג המלצות והצהרות מעורפלות של בנקים זרים .
- על מבקש הרישיון להציג יכולת כלכלית לגבי כל רישיון בנפרד .
- החמרה זו משמעותית מאוד לקבוצות המחזיקות בהרבה רישיונות דוגמת חברת דלק המחזיקה ב- 27 רישיונות וחזקות עם שותפים שונים ניראה כי זהו נטל מכביד מאוד לדרוש ממנה להציג נכסים נזילים בהיקף מיליוני דולרים על מנת שתוכל להמשיך ולהחזיק ברישיונות שלה.
- יש להביא לידי הממונה ומועצת הנפט לאישור כל בקשה להעברת זכויות של אחד השותפים ברישיונות .

התנאים החדשים להעברת זכויות לפי חוק הנפט

- ב-21 לאוקטובר 2010 הוציא במשרד התשתיות מדיניות חדשה לעניין התנאים להעברת זכויות לפי חוק הנפט (בחוק נקבע כי הזכויות הן אישיות ולא ניתנות להעברה לא הן ולא כל טובת הנאה בהן למעט באישור הממונה) ,. אך בפועל במיוחד בשנה האחרונה זה עניין שבשגרה שמדווח על כניסתם של משקיעים חדשים ונוספים לשוק קידוחי הנפט.
- משמעות הודעה זו של המשרד היא כי עד לקביעת המדיניות יוקפאו עסקאות רבות המתנהלות בשוק האנרגיה המקומי.
- העברת הזכויות מטלטלת את השוק ומביא לקפיצות במחזורי המסחר במניות המגזר. כך לדוגמא מניית ספן עלתה במאות אחוזים בחודש ספטמבר לאחר שרכשה 10% מרישיון "שרית" באשדוד מלפידות חלץ.

ההנחיות החדשות שנקבעו להעברת זכויות ברישיונות קידוח

הן:

- כל שינוי בשליטה של תאגיד בעל רישיון צריך להיות מדווח למועצת הנפט וטעונים את אישורה של המועצה.
- לא ייבחנו בקשות להעברת זכויות במשך השנה הראשונה מרגע מתן הזכות ע"י המדינה וגם כאשר פרק הזמן שנותר עד לתום תקופת הזכות אינו עולה על חצי שנה
- חוסנו הכלכלי ויכולותיו המקצועיות של הגורם אשר מבקשים להעביר אליו את הזכות יהיו לפחות כמו אלה של המעביר.
- שינויים בשליטה בתאגיד המחזיק או בזכויות טעונים את אישורו של הממונה על ענייני הגז והנפט .
- בכך מנסה הממונה לחסום את הדרכים לעקוף את הצורך בקבלת אישורו לקבלת הזכויות. (זאת אומרת שהממונה קובע כי גם בעסקאות למכירת גרעין השליטה בשותפויות ובחברות המחזיקות בזכויות טעונות את אישורו.)

בקשות מיוחדות תיבחנה בשים לב לשיקולים הבאים:

- עמידה בכל הדרישות לקבלת זכות על פי הנחיות הממונה על הנפט
- מידת התרומה של ההעברה לקידום הפעילות בתחום חיפושי הנפט
- היתרון שבהעברת הזכות על פני החזרתה למדינה
- שיקולי בטחון המדינה, תחרות וטובת הציבור
- גובה ההשקעה בתוכנית העבודה
- חוסנו הכלכלי ויכולותיו של הגורם שאליו מבקשים להעביר את הזכות.

- הממונה מחכה לתגובת הציבור עד 40 יום מיום 20.10.10 לקראת גיבוש סופי של המדיניות.
- ועדת שישינסקי אמורה להניח את המלצותיה בסוף ינואר 2011,
- יש להניח שעורכי הדין ולוביסטים של חברות רבות עומלים על הכנת דפי עמדה על מנת למנוע את השינויים הצפויים וכן את ההקשחה בדבר תנאי העברת הרישיון.

סיכום

- חוק הנפט משנת 1952 אינו רלוונטי לשוק האנרגיה של שנות 2000
- שינוי חקיקתי לשם איזון בין האינטרס הציבורי עליו מופקדת המדינה לבין יזמי הגז מתבקש .
- על המחוקק לשקף את ההגנה על משאביה הטבעיים של מדינת ישראל תוך שמירה על הרצון להמשיך לקיים שוק הוגן ופעיל הן של משקיעים מקומיים והן של משקיעים זרים.
- האיזון בין הצדק החלוקתי לפגיעה בקבוצת היזמים צריך להיעשות תוך הידעיה כי העלאת תגמולי הגז תיצור את האיזון המתבקש.
- חוק הנפט עושה הפרדה ברורה מאוד בין מתן הרישיונות לבין התמלוגים.
- אין המדובר בהפרת הבטחה כי אם בשינויי מס אותם המדינה רשאית לשנות ועושה כל הזמן.
- שינוי החוק לדעתי לא ידחוק את רגלי המשקיעים ולא ירתיע יזמים מהשקעות עתידיות בתחום זה.
- המדינה כריבון על נכסיה יכולה לפעול להעלאת המיסים.
- השאלה שיש לתת עליה מענה היא האם העלאת התמלוגים באופן רטרואקטיבי היא מעשה פסול או ראוי בהתחשב בכך שהחברות המשקיעות היו מודעות לאורך כל הדרך כי ייתכן ויהיו שינויים בעניין התמלוגים
- תירפוד לוביסטי וכוחני של החברות בשנת 2001 מנע את העלאת שיעור התמלוגים ל-60% בשנת 2001 יש להימנע בדיון הנוכחי מהשפעות זרות על מנת לקבל החלטות אמיצות וראויות.

בביליוגרפיה

- חוק הנפט תשי"ב-1952
- תקנות חוק הנפט תשי"ג-1953
- י.מ. אדרעי, תיקון חוק הנפט והפגיעה בזכויות חוקתיות, - ניתוח מפורט, אוניברסיטת חיפה
- י.מ. אדרעי, מרבצי הנפט וחקיקה פיסקאלית, אוניברסיטת חיפה.
- משה הירש, חוות דעת: כללי המשפט הבינלאומי והעלאת שיעורי המס המוטלים על משקיעים של ארה"ב העוסקים בהפקת דלק וגז טבעי .
- תקציר טיוטת מסקנות הועדה לבחינת המדיניות בנושא משאבי נפט וגז טבעי בישראל בראשות פרופ' שישינסקי, משרד האוצר.
- טיוטת הצעת חוק קרן לאומית למשאבי טבע ולפיתוח המשק והחברה, שלי יחימוביץ
- הבהרות לעניין אישורים לפי סעיף 78 לחוק הנפט התשי"ב 1952, משרד התשתיות הלאומיות.
- www.energinews.com
- Zvi Perlamutter Investment In Oil And Gas Exploration In Israel, Legal Economic And Tax Aspects, CPA(Israel) CIA(USA)
- קטעי עיתונות